

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 12 marca 1981 r.

w sprawie przekazywania dla potrzeb obrony Państwa środków transportowych, znajdujących się w posiadaniu osób fizycznych i niektórych osób prawnych.

Na podstawie art. 211 ust. 2 i art. 213 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. Rozporządzenie reguluje:

- 1) zasady i tryb przekazywania dla potrzeb obrony Państwa środków transportowych, znajdujących się w posiadaniu osób fizycznych i osób prawnych nie będących przedsiębiorstwami państwowymi, organizacjami spółdzielczymi, społecznymi lub zawodowymi, obowiązki posiadaczy tych środków oraz właściwość organów w tych sprawach,
- 2) zasady i tryb ustalania odszkodowania za zniszczenie, uszkodzenie lub zużycie przekazanych środków transportowych.

§ 2. 1. W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny osoby fizyczne i osoby prawne, o których mowa w § 1 pkt 1, zwane dalej „posiadaczami”, są obowiązane do przekazania środków transportowych na czas nie oznaczony na rzecz sił zbrojnych, formacji obrony cywilnej lub jednostek zmilitaryzowanych.

2. W czasie pokoju posiadacze mogą być:

- 1) obowiązani — na podstawie decyzji Komitetu Obrony Kraju — do przekazania środków transportowych na czas oznaczony; w tym wypadku przekazanie następuje według zasad określonych w rozporządzeniu,
- 2) wzywani do próbnego dostarczenia środków transportowych w określonym terminie i miejscu, w celu sprawdzenia przygotowań do przekazania tych środków dla potrzeb obrony Państwa.

§ 3. Przekazaniu podlegają następujące środki transportowe:

- 1) pojazdy samochodowe, przyczepy i naczepy wszystkich rodzajów i typów, zwane dalej „pojazdami samochodowymi”, bez względu na to, czy są dopuszczone, czy też nie są dopuszczone do ruchu na drogach publicznych, z wyjątkiem pojazdów samochodowych przystosowanych do użytkowania przez inwalidów,
- 2) kutry, łodzie i motorówki,
- 3) konie zdrowe w wieku od 3 lat do 14 lat wraz z uprzężą, z wyjątkiem:
 - a) ogierów i klaczy wpisanych do ksiąg stadnych koni,
 - b) ogierów uznanych za odpowiednie do hodowli,
 - c) klaczy żrebnych i klaczy ze źrebiętami do sześciu miesięcy po oźrebieniu,
 - d) koni utrzymywanych do pobierania krwi w zakładach wytwarzających surowicę i szczepionki,

- 4) wozy i sanie oraz inne pojazdy na kołach lub płozach, zwane dalej „pojazdami zaprzęgowymi”.

§ 4. 1. Posiadacz jest obowiązany przekazać środek transportowy sprawny technicznie, z fabrycznym wyposażeniem w narzędzia i przedmioty niezbędne do jego utrzymania i użytkowania oraz z dokumentami dotyczącymi tego środka.

2. Posiadacz jest również obowiązany do wyposażenia przekazywanego pojazdu samochodowego w materiały pędne wystarczające na przebieg 300 km, a posiadacz kutra, łodzi z silnikiem lub motorówki — w materiały pędne w pełnej ilości określonej pojemnością zbiornika paliwowego; jeżeli przekazaniu podlega koń, należy przekazać również paszę w ilości wystarczającej na okres 3 dni.

§ 5. Obowiązkowi przekazania nie podlegają środki transportowe będące w posiadaniu:

- 1) przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych w Polsce oraz szefów i cudzoziemskiego personelu tych przedstawicielstw i urzędów,
- 2) innych osób lub instytucji międzynarodowych korzystających z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych na mocy ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych.

Rozdział 2

Zasady i tryb przekazywania pojazdów samochodowych oraz kutrów, łodzi i motorówek.

§ 6. 1. Przekazanie pojazdów samochodowych dla potrzeb obrony Państwa w wypadkach, o których mowa w § 2 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, następuje na podstawie karty przeznaczenia środka transportowego wydanej przez wojskowego komendanta uzupełnień, zwanej dalej „kartą przeznaczenia”.

2. Posiadacz jest powiadamiany — z zastrzeżeniem ust. 3 — o obowiązku przekazania pojazdu samochodowego za pomocą doręczenia karty przeznaczenia, określającej termin i miejsce dostarczenia pojazdu oraz jednostkę organizacyjną, na rzecz której ma nastąpić przekazanie. Karta przeznaczenia upoważnia posiadacza środka transportowego do nabycia materiałów pędnych, o których mowa w § 4 ust. 2.

3. Obowiązek przekazania pojazdów może być podany do wiadomości w drodze obwieszczenia lub w innej formie, w szczególności za pomocą środków masowego przekazu.

§ 7. 1. Posiadacz jest obowiązany dostarczyć pojazd samochodowy wraz z wyposażeniem na własny koszt w terminie i miejscu wskazanym w karcie przeznaczenia lub w sposób określony w § 6 ust. 3.

2. W razie niemożności dostarczenia pojazdu w określonym terminie i miejscu posiadacz lub pełnoletni członek

rodziny wspólnie z nim zamieszkały jest obowiązany zawiadomić o tym niezwłocznie wojskową komendę uzupełnień, wskazać miejsce postoju pojazdu oraz usprawiedliwić niemożność jego dostarczenia, a także powiadomić wojskową komendę uzupełnień o ustaniu tych przyczyn.

3. W razie niedostarczenia pojazdu w określonym terminie i miejscu oraz niezawiadomienia o niemożności dostarczenia wojskowy komendant uzupełnień może:

- 1) w wypadku, o którym mowa w § 2 ust. 1, podjąć niezbędne środki w celu dostarczenia pojazdu przez organy wojskowe na koszt posiadacza,
- 2) w wypadku, o którym mowa w § 2 ust. 2 pkt 1, zwrócić się do terenowego organu administracji państwowej stopnia podstawowego z wnioskiem o zastosowanie odpowiedniego środka egzekucji administracyjnej.

§ 8. 1. Odbioru pojazdu samochodowego dokonuje jednostka organizacyjna, na rzecz której pojazd ma być przekazany.

2. Jednostka odbierająca pojazd samochodowy wydaje posiadaczowi potwierdzenie odbioru pojazdu, określające jego stan techniczny. Potwierdzenie odbioru wydaje się oddzielnie na każdy pojazd.

3. W razie gdy odległość miejsca dostarczenia pojazdu samochodowego od miejsca zamieszkania (siedziby) posiadacza przekracza 25 km, jednostka organizacyjna, na rzecz której pojazd został przekazany, obowiązana jest pokryć koszty powrotu posiadacza do miejsca zamieszkania.

§ 9. Przepisy § 6—8 stosuje się odpowiednio do przekazywania dla potrzeb obrony Państwa kutrów, łodzi i motorówek.

Rozdział 3

Zasady i tryb przekazywania koni i pojazdów zaprzęgowych.

§ 10. Wojskowy komendant uzupełnień ustala liczbę koni i pojazdów zaprzęgowych podlegających przekazaniu na potrzeby obrony Państwa z danej gminy, miasta i gminy, miasta lub dzielnicy oraz termin i miejsce ich przekazania.

§ 11. 1. Właściwy terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego wyznacza, stosownie do ustaleń wojskowego komendanta uzupełnień, posiadaczy obowiązanych do przekazania koni i pojazdów zaprzęgowych.

2. Terenowy organ administracji państwowej powinien uwzględniać, przy wyznaczaniu posiadaczy obowiązanych do przekazania koni i pojazdów zaprzęgowych, stan majątkowy posiadacza oraz liczbę posiadanych koni, jak również warunki zapewniające prowadzenie gospodarstwa rolnego na dotychczasowym poziomie.

§ 12. 1. Wojskowy komendant uzupełnień wydaje karty przeznaczenia koni i pojazdów zaprzęgowych.

2. Terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego doręcza posiadaczom karty przeznaczenia w razie zarządzenia przez wojskowego komendanta uzupełnień przekazania koni i pojazdów zaprzęgowych.

§ 13. 1. Posiadacz, któremu została doręczona karta przeznaczenia, jest obowiązany dostarczyć konia i pojazd zaprzęgowy w terminie i miejscu określonym w karcie. Przepisy § 7 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

2. Odbioru koni i pojazdów zaprzęgowych dokonuje jednostka organizacyjna, na rzecz której zostają one przekazane. Przepis § 8 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4

Zwrot środków transportowych przekazanych dla potrzeb obrony Państwa.

§ 14. 1. Zwrot środków transportowych odbywa się w terminie i miejscu wskazanym przez jednostkę organizacyjną, w której władaniu znajdują się środki podlegające zwrotowi.

2. O terminie i miejscu zwrotu środków transportowych jednostka, o której mowa w ust. 1, zawiadamia zainteresowanych posiadaczy imiennie.

3. O terminie i miejscu zwrotu środków transportowych mogą zawiadamiać również wojskowi komendanci uzupełnień w drodze obwieszczeń lub w innej formie.

4. Zawiadomienia o zwrocie powinny być przekazane zainteresowanym posiadaczom lub podane do wiadomości najpóźniej na 2 dni przed ustalonym dniem zwrotu.

§ 15. W razie przekazania środka transportowego na czas oznaczony (§ 2 ust. 2 pkt 1) zwrot tego środka powinien nastąpić nie później niż w ostatnim dniu terminu, na który został przekazany.

§ 16. 1. W chwili zwrotu środek transportowy podlega zbadaniu w celu ustalenia ewentualnych uszkodzeń lub stopnia zużycia, a jeżeli zwrotowi podlega koń — w celu ustalenia jego stanu zdrowia. Badania przeprowadza przedstawiciel jednostki, która zwraca środek transportowy, oraz posiadacz tego środka lub jego przedstawiciel.

2. W razie różnicy w ocenie stanu technicznego badanego środka transportowego lub stanu zdrowia konia, pomiędzy przedstawicielem jednostki zwracającej środek transportowy a posiadaczem, jednostka ta powołuje rzeczoznawcę w celu wydania opinii. Koszty związane z wydaniem opinii pokrywa jednostka powołująca rzeczoznawcę.

3. W razie gdy środek transportowy nie może być zwrócony posiadaczowi ze względu na zniszczenie (zupełne zużycie, padnięcie konia), jednostka, w której władaniu środek ten się znajdował, jest obowiązana zawiadomić o tym posiadacza oraz pouczyć go o przysługującym mu uprawnieniu do odszkodowania.

§ 17. 1. Zwrot środka transportowego następuje za potwierdzeniem odbioru, w którym określa się także stan techniczny środka transportowego (stan zdrowia konia).

2. Potwierdzenie odbioru wystawia się oddzielnie na każdy środek transportowy.

§ 18. Jednostka organizacyjna, na rzecz której został przekazany środek transportowy na czas oznaczony, jest obowiązana zwrócić posiadaczowi ten środek z ilością paliwa, z którą został dostarczony do jednostki, jak również paliwo zużyte na dojazd do jednostki i z powrotem do miejsca zamieszkania (siedziby) posiadacza.

Rozdział 5

Próbne dostarczenie środków transportowych.

§ 19. 1. Próbne dostarczenie środków transportowych zarządza wojskowy komendant uzupełnień.

2. Wezwanie posiadacza do próbnego dostarczenia środka transportowego następuje przez doręczenie karty przeznaczenia.

3. Termin próbnego dostarczenia środków transportowych może być wyznaczony na czas wolny od pracy.

4. W razie niedostarczenia środka transportowego w określonym terminie i miejscu oraz niezawiadomienia o niemożności jego dostarczenia, wojskowy komendant uzupełnień występuje do terenowego organu administracji państwowej stopnia podstawowego z wnioskiem o zastosowanie wobec posiadacza odpowiedniego środka egzekucji administracyjnej.

§ 20. 1. Próbne dostarczenie środka transportowego nie może trwać dłużej niż 24 godziny. Podczas próbnego dostarczenia nie następuje przekazanie (odbior) środka transportowego.

2. Koszty paliwa zużytego w celu próbnego dostarczenia środka transportowego oraz jego powrotu ponosi jednostka organizacyjna, na rzecz której środek ten został dostarczony.

Rozdział 6

Odszkodowanie za zniszczenie, uszkodzenie lub zużycie środka transportowego.

§ 21. 1. Posiadaczowi, który przekazał środek transportowy dla potrzeb obrony Państwa, przysługuje odszkodowanie w razie zniszczenia, uszkodzenia lub zużycia tego środka i jego wyposażenia; odszkodowanie przysługuje odpowiednio w związku z przekazaniem konia.

2. Odszkodowanie nie przysługuje — z zastrzeżeniem ust. 3 — jeżeli uszkodzenie lub zużycie środka transportowego i jego wyposażenia nie przekracza 10% wartości w chwili przekazania.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do odszkodowań należnych za zużycie lub uszkodzenie środka transportowego przekazanego i zwróconego w czasie pokoju.

4. Odszkodowanie przyznane w wypadku, o którym mowa w ust. 3, podlega zmniejszeniu o kwotę przyznaną z tytułu ubezpieczenia.

§ 22. Prawo do odszkodowania powstaje z dniem zwrotu środka transportowego lub otrzymania zawiadomienia o tym, że środek transportowy nie zostanie zwrócony.

§ 23. 1. Odszkodowanie przyznaje się na wniosek posiadacza środka transportowego lub jego spadkobiercy.

2. Zgłoszenie wniosku powinno nastąpić najpóźniej w ciągu 3 miesięcy od dnia zwrotu środka transportowego lub otrzymania zawiadomienia o tym, że środek transportowy nie zostanie zwrócony.

§ 24. 1. Organami właściwymi w sprawach przyznawania i ustalania wysokości odszkodowania są terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego:

- 1) w stosunku do pojazdów samochodowych — właściwe według miejsca ich rejestracji,
- 2) w stosunku do kutrów, łodzi i motorówek oraz koni i pojazdów zaprzęgowych — właściwe według miejsca zamieszkania (siedziby) posiadacza.

2. Ustalenie wysokości odszkodowania powinno nastąpić nie później niż w ciągu 30 dni od zgłoszenia wniosku.

3. Strona, która nie zgadza się z ustaleniem wysokości odszkodowania, może w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o przyznaniu odszkodowania domagać się ustalenia jego wysokości w drodze sądowej.

§ 25. 1. Podstawę ustalenia odszkodowania stanowią:

- 1) potwierdzenie przekazania środka transportowego dla potrzeb obrony Państwa, z określeniem stanu technicznego tego środka,
- 2) potwierdzenie przez posiadacza odbioru środka transportowego, zawierające również ustalenie stanu technicznego środka, lub zawiadomienie stwierdzające, że środek transportowy nie zostanie zwrócony z powodu zniszczenia lub zużycia,
- 3) inne dowody dotyczące środka transportowego, przedstawione przez posiadacza lub znajdujące się w posiadaniu terenowych organów administracji państwowej.

2. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania stosuje się ceny katalogowe środków transportowych, obowiązujące w dniu rozpatrywania wniosku o przyznanie odszkodowania.

§ 26. 1. Odszkodowanie wypłaca terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego właściwy według miejsca pobytu stałego (siedziby) posiadacza.

2. Wypłata odszkodowania następuje z budżetu rady narodowej stopnia podstawowego, z kredytów przyznaných na cele obrony Państwa.

§ 27. Przepisy § 16 oraz § 21—26 stosuje się odpowiednio w razie próbnego dostarczenia środka transportowego.

Rozdział 7

Przepisy końcowe.

§ 28. Minister Obrony Narodowej określa:

- 1) wzór karty przeznaczenia oraz zasady i sposób jej wydawania,
- 2) wzór poświadczenia stwierdzającego odbiór środka transportowego,
- 3) szczegółowe zasady próbnego dostarczania środków transportowych,
- 4) zasady planowania i dokonywania odbioru przekazywanych środków transportowych oraz ich zwrotu.

§ 29. Ministrowie Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska określą tryb doręczania kart przeznaczenia.

§ 30. Minister Finansów określi szczegółowe zasady ustalania wysokości oraz tryb wypłaty odszkodowań.

§ 31. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 października 1969 r. w sprawie przekazywania dla potrzeb obrony Państwa środków transportowych, znajdujących się w posiadaniu osób fizycznych i osób prawnych nie będących jednostkami gospodarki społecznej (Dz. U. Nr 29, poz. 226).

§ 32. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: gen. armii W. Jaruzelski